

Чехословачка – уставно утемељен споразум о престанку постојања федерације).

Чехословачка законска регулатива је у овом смислу отишла нешто даље и омогућила Уставном суду да се огласи о поменутом сукобу. Међутим, постојала је велика разлика у односу на поступак констатовања неуставности других правних регулатива (обични закони, правни акти). У овом случају „релевантна регулатива или одређене одредбе у њој престаће да важе; органи који су предвидели такву регулативу дужни су да у року од шест месеци од датума објављивања пресуде Уставног суда обезбеде усклађивање дате регулативе са уставним законима и међународним уговорима или законима Савезне скупштине. У случају неизвршења, такви закони, њихови делови или одредбе, престаће да важе, шест месеци након датума објављивања пресуде; горе наведено се неће примењивати на уставне законе Чешког националног савета и Словачког националног савета.“

Истини за вољу, формулација ове одредбе није била сасвим јасна, јер би се федерација нашла у незавидном положају да је проглашен сукоб између савезног устава и устава републике, немоћна да спроведе своје одлуке против воље републике. Тако је ову одредбу закона објаснио Kristan, I., још више нагласивши политичка средства и политичке одлуке, али то је била 1974. године, када је таква улога била повезана са деловањем комунистичке партије. Начин на који се обезбеђује спровођење одлука Уставног суда Републике Чешке или Уставног суда чехословачке федерације, никада није изричито наведен неком одредбом. С друге стране, чак и да је република поштовала одлуку, али изнела тврдњу да јој треба више времена за усклађивање, то би значило да би или остала без устава, или могла да функционише чак и у сукобу са савезним уставом. Сматрам да се таква ситуација јавила након усвајања Устава Републике Словачке, 1. септембра 1992. године, мада би се о томе можда могло дискутовати. Међутим, Уставном суду није дата прилика да се о томе изјасни, јер ниједна од заинтересованих страна није уложила захтев у том смислу. Штавише, то се није ни могло очекивати, јер је одлука о распуштању федерације до краја 1992. године већ донета, а бројни уставни амандмани су усвојени од октобра 1992. године да би се двома републикама благовремено омогућило, правним средствима, да се припреме за своје независно постојање.

5. Неколико завршних речи Дозволите ми да у закључку изнесем лични коментар. Са задовољством примећујем, приликом ове 50-годишњице, да сам био један од изузетака који су наставили да се занимају за развој уставног судства у Југославији тог времена. После дужег уложеног труда, успео сам да се упознам са деловањем Уставног суда Југославије и Уставног суда Србије, овде у Београду 1978. године, иако само на три месеца. У мојој библиотеци још увек се могу пронаћи Билтени Уставног